

Nr 3.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1948/49 under tredje huvudtiteln, avseende anslagen inom utrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(1:a avd.)

Utrikesdepartementet.

1:o) Utrikesdepartementet: **Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under tredje huvudtiteln (punkt 1, s. 1—7 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1948) föreslagit riksdagen att

dels godkänna av departementschefen föreslagna förändringar beträffande utrikesdepartementets personalförteckning,

dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till Utrikesdepartementet: **Avlöningar** för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 2 262 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herrar *Wiberg* och *Liedberg* väckt motion (II: 357) hemställt, att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, tredje huvudtiteln, punkt 1, måtte anvisa ett med 100 000 kronor uppräknat förslagsanslag till avlöningar.

Den av motionärerna begärda ytterligare medelsanvisningen är avsedd för att möjliggöra en utvidgning utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit av utrikesdepartementets handelsavdelning.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 402 700 kronor.

Departementschefen har framhållit, att omfattningen av de arbetsuppgifter, som åvila utrikesdepartementet, väsentligt tilltagit under tiden efter kriget. Särskilt för departementets handelsavdelning ha återverkningarna i Sverige av krissituationen ute i världen på det ekonomiska området medfört ytterligare arbetsbelastning. Vidare har beredandet av avtal med andra länder på det ekonomiska och kommersiella området ställt alltjämt ökade krav på denna avdelning.

För att tillgodose behovet av ytterligare kvalificerad personal för ledandet av handelsförhandlingar har till avdelningen under år 1947 knutits en tjänsteman i lönegraden Co 14, nämligen det tidigare sändebudet i Nanking. Den

utvidgade handeln med Sovjetunionen efter ingåendet av 1946 års handels- och kreditavtal samt återknyttandet av de kommersiella förbindelserna med övriga stater i östra Europa ha vidare nödvändiggjort upprättandet av en särskild byrå å avdelningen. Någon merutgift har detta emellertid hittills icke medfört, då byråns personal tills vidare kunnat ställas till förfogande inom den nuvarande statens ram. Den befattning i lönegraden Ca 33, vilken — såsom anmäldes i 1946 års statsverksproposition (III ht., s. 12) — överflyttats till Sofia från Rouen, har sålunda kunnat tagas i anspråk för byråchefsbefattningen. Dessutom har inrättats en särskild kanslibyrå för sådana på handelsavdelningen ankommande ärenden, som icke beröra någon av de övriga byråernas efter geografiska grunder bestämda arbetsområden, däribland ärenden rörande de efter kriget tillkomna talrika internationella organisationerna på det ekonomiska området. Departementets befattning med sistnämnda ärenden har emellertid numera nått ett sådant omfång, att en särskild byrå för handläggning av därmed sammanhängande frågor snarast måste upprättas. Med hänsyn till budgetlägets krav har under nästkommande budgetår ansetts böra anstå med det definitiva utbyggandet av dessa tre byråer. Däremot har departementschefen funnit en förstärkning av personalen i sekreterargraden å ifrågavarande byråer, eller alltså den östeuropeiska byrån, kanslibyrån och byrån för internationella ekonomiska ärenden, ofrånkomligen nödvändig. Minst tre nya befattningar inom denna grad hava ansetts erforderliga. Härtill återkommer departementschefen i det följande liksom till frågan om viss ökning av biträdespersonalen.

Departementschefen har framhållit, att förhållandena äro liknande på departementets övriga avdelningar. Vad särskilt beträffar rättsavdelningen har i detta sammanhang erinrats om den utredning avseende utrikesförvaltningens befattning med sjöfarts- och sjöfolksärenden, som omförmäldes i 1946 års statsverksproposition (III ht., s. 15). I denna utredning underströks starkt vikten av att departementets organisation för tillvaratagande av sjöfartens och sjöfolkets intressen förstärkes och förbättras. I densamma föreslogs sålunda upprättandet av en ny avdelning, en konsulatinspektion, vars chef skulle vara en konsulatinspektör med utrikesråds tjänsteställning och avlöningsförmåner. Konsulatinspektörens uppgifter skulle bland annat vara att följa utvecklingen inom sjöfarten på det juridiskt-sociala området samt upprätthålla intim kontakt med sjöfolkets fackliga organisationer, med Sveriges redareförening och de större rederiföretagen samt med vederbörande svenska myndigheter. Han skulle följa och granska den maritimt-konsulära verksamheten vid beskickningar och konsulat, utfärda instruktioner och anvisningar, stå till tjänst med rådgivning samt lämna orientering rörande gällande bestämmelser på förevarande område och deras tolkning. För utrikesledningen skulle inspektören framlägga förslag till förändringar i organisatoriskt avseende. Han skulle vidare leda utlandsmyndigheternas rapportverksamhet på det maritimt-konsulära området, förestå den praktiska attachéutbildningen på detta område och slutligen företaga personliga inspektioner hos de utlandsmyndigheter, som ur sjöfolkssynpunkt anses vara

särskilt betydelsefulla. Vid sin sida skulle konsulatinspektören erhålla en rådgivande nämnd, konsulatnämnden, vilken skulle bestå av en representant för var och en av de tre större sjöförsvarsorganisationerna samt en representant för Sveriges redareförening.

Departementschefen har nu tillstyrkt, att en nämnd av nu ifrågasatt slag upprättas. Såsom dess ordförande har chefen för utrikesdepartementets rättsavdelning lämpligen syns kunna fungera, med chefen för departementets arvs- och ersättningsbyrå som ersättare. Nämndens sammanträden skulle lämpligen kunna äga rum en gång i kvartalet. Ersättning till nämndens medlemmar har syns böra utgå jämlikt kommittékungörelsen; kostnaderna hava föreslagits skola bestridas av tredje huvudtitelns kommittéanslag. I övrigt har det ansetts få ankomma på Kungl. Maj:t att fatta beslut rörande nämndens organisation och verksamhet.

Vad angår departementets biträdespersonal innebär departementschefens förslag följande.

Den reglerade befordringsgången medför, att 20 extra ordinarie kontorsbiträden överföras till ordinarie stat i Ca 8. Vidare föreslås inrättande av 3 nya kanslibiträdesbefattningar i Ca 11 samt ökning av personalstaten med ytterligare 2 befattningar i samma lönegrad för att ersätta de 2 kanslibiträdesbefattningar, som överflyttats till statens utlänningskommission. Departementschefen har meddelat, att för bestridande av de kamerala ärendena å personalavdelningen inrättats en befattning i Ce 24 för revisor, för vars avlönande medel nu äskas för nästa budgetår. Med hänsyn till departementets lokalförhållanden har det vidare ansetts nödvändigt att anställa ytterligare en expeditionsvakt i Ce 9.

Från och med budgetåret 1941/42 har i riksstaten funnits uppfört ett särskilt anslag, benämnt Utrikesdepartementet: Förstärkning av personalorganisationen. Därunder ha sammanförts kostnader föranledda av personalens ökning utöver vad som kunde anses normalt under tiden före kriget. Det har syns departementschefen mest ändamålsenligt att överföra de för närvarande från anslaget bestridda utgifterna till den under utrikesdepartementets avlöningsanslag uppförda anslagsposten för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Anslaget har i gällande riksstat upptagits med 470 000 kronor. Kungl. Maj:t har emellertid med stöd av riksdagens beslut angående vissa maximerade anslag och anslagsposter medgivit, att anslaget må överskridas med högst 15 000 kronor. Den ökning av icke-ordinarie personal, som blivit erforderlig och som redan omnämnts, avser omkring fyrtio tjänstemän och medför en merutgift av omkring 200 000 kronor. Nyssnämnda belopp av 470 000 kronor skulle alltså ökas med $(15\ 000 + 200\ 000 =)$ 215 000 kronor till 685 000 kronor.

I övrigt hava endast föreslagits vissa automatiska anslagshöjningar.

Utskottet. Händelseutvecklingen under och efter kriget har nödvändiggjort, att provisoriska anordningar måst vidtagas för att på ett nöjaktigt sätt kunna tillgodose personalbehovet inom såväl utrikesdepartementet som ut-

rikesförvaltningen. Det är därför i nuvarande läge knappast möjligt för riksdagen att klart överblicka och bedöma behovet av den personal, som på olika håll inom utrikesförvaltningen kan finnas erforderlig. Det synes utskottet därför önskvärt, att så snart förhållandena det medgiva denna förvaltning blir föremål för översyn.

Återverkningarna i Sverige av krissituationen ute i världen har icke kunnat undgå att medföra avsevärt ökad arbetsbelastning för utrikesdepartementets handelsavdelning. Detta har bl. a. framtvingat inrättandet av provisoriska nya byråer under nämnda avdelning. Med hänsyn till budgetlägets krav har departementschefen ansett, att med det definitiva utbygget av dessa byråer bör anstå tills vidare, och för sin del funnit en förstärkning av personalbehovet inom handelsavdelningen kunna för nästa budgetår begränsas inom ramen av ett anslag å 50 000 kronor. Härigenom beräknas kunna anställas förutom biträdespersonal minst tre befattningshavare inom sekreterargraden. I motionen II: 357 har emellertid yrkats, att utrikesdepartementets avlöningsanslag för ändamålet uppräknas med 100 000 kronor, dock utan att därvid anvisning lämnats rörande den närmare fördelningen av dessa medel. Utskottet har vid övervägandet av anslagsfrågan ansett sig icke böra frångå den av departementschefen verkställda uppskattningen av medelsbehovet för berörda ändamål. Utskottet finner sig därför böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag, varav följer att utskottet icke kan biträda motionen i fråga. Departementschefen har ansett nämnda personalförstärkning lämpligen böra redovisas under anslaget till Utrikesdepartementet: Förstärkning av personalorganisationen. Utskottet, som icke har något att erinra häremot, kommer att under berörda anslag göra hemställan beträffande denna medelsanvisning.

I syfte att förstärka och förbättra utrikesdepartementets organisation för tillvaratagande av sjöfartens och sjöfolkets intressen har departementschefen föreslagit inrättande av en rådgivande nämnd, en s. k. konsulatnämnd. Då förslaget i fråga står i överensstämmelse med vad 1946 års riksdag uttalat i detta ämne vill utskottet biträda detsamma.

Utskottet finner sig på av departementschefen anförda skäl böra tillstyrka, att de från förenämnda anslag till förstärkning av utrikesdepartementets personalorganisation hittills bestridda utgifterna överförs till förevarande anslag.

Vad departementschefen i övrigt under nu ifrågavarande punkt anfört och föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 357,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för utrikesdepartementet gällande personalförteckningen uppföra ytterligare fem befattningar som kanslibiträden i lönegrad Ca 11 och tjugu befattningar som kontorsbiträden i lönegrad Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för utrikesdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.		Kronor.
1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena		33 600
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>		919 500
3. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t		8 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal		1 083 000
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:	Kronor.	
a. representationsbidrag till ministern för utrikes ärendena		20 000
b. övriga löneförmåner		20 000
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		177 900
Summa kronor		2 262 000;

c) till *Utrikesdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 2 262 000 kronor.

2:o) **Utrikesdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 7 och 8), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 15 000 kronor, avseende expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrikesdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 627 000 kronor.

3:o) **Utrikesdepartementet: Förstärkning av personalorganisationen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 8) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 470 000 kronor.

Såsom i det föregående föreslagits skulle de hittills under förevarande anslag bokförda utgifterna överföras till anslaget för avlöningar inom utrikesdepartementet. Däremot har den förstärkning av personalen för tjänstgöring på handelsavdelningen, för vilken i det föregående redogjorts, lämpligen syntts bära redovisas under här förevarande anslag. För bestridande av utgiften för de erforderliga nya befattningarna ha beräknats åtgå minst 50 000 kronor.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet anfört under utrikesdepartementets avlöningsanslag, får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Utrikesdepartementet: Förstärkning av personalorganisationen* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 50 000 kronor.

Sveriges representation i utlandet.

4:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Diplomatisk och konsulär personal m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4, s. 8—18) att dels godkänna av departementschefen föreslagna ändringar beträffande den för beskickningar och konsulat gällande personalförteckningen, dels godkänna av departementschefen förordad stat för ortstillägg, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för diplomatisk och konsulär personal, tjänstgörande utom riket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49, dels ock till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Diplomatisk och konsulär personal m. m. för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 5 377 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5 088 000 kronor.

Ambassadörfrågan. Kungl. Maj:t har den 25 augusti 1947 beslutit, att sändebuden i Köpenhamn, London, Moskva, Nanking, Oslo, Paris och Washington skola från dag, som ministern för utrikes ärendena äger bestämma, erhålla ambassadörs ställning. Den ifrågavarande förändringen medför icke några ökade kostnader för staten och icke någon förändring i sändebudens tjänsteställning i Sverige. Avsikten är att bibehålla beteckningarna »sändebud» och »beskickning», omfattande såväl ambassadörer som envoyéer, respektive såväl ambassader som legationer. Beträffande befattningshavare i råds- och sekreterargraderna föreslås att i vederbörande avlöningsstater m. m. beteckningarna »beskickningsråd», respektive »beskickningssekreterare» införas.

Sveriges ombud hos Förenta Nationerna. För att kunna kontinuerligt följa arbetet inom Förenta Nationerna är Sverige vid organisationens säte i New York företrätt av ett särskilt ombud. För denna uppgift har tills vidare upprättats en befattning i lönegraden Ca 33, vars innehavare har legationsråds ställning. I anseende till de med denna befattning förenade arbetsuppgifternas stora betydelse har departementschefen förordat, att befattningen utbytes mot en sändebudsbefattning i lönegraden Co 14; i ortstilläggsstaten skulle befattningen samtidigt uppföras bland övriga sändebud, varvid ortstillägget, då ombudet borde vara bosatt i New York, synts böra fastställas till samma belopp som för generalkonsuln därstädes eller till 38 000 kronor.

Därtill skulle komma redan nu utgående utomeuropeiskt tillägg. Slutligen borde befattningens innehavare erhålla samma förmåner som andra sändebud eller fri bostad samt ersättning för inköp av och hållande av bil.

Beskickningarna i Chile, Colombia och Venezuela m. m. Departementschefen har funnit sig i rådande finansiella läge icke beredd att överväga något förslag om upprättande av nya sändebudsbefattningar i de länder, om vilka nu är fråga. Emellertid är det, framhåller departementschefen, med hänsyn till internationella konvenanssynpunkter önskvärt, att representationen i vissa främmande länder, där arbetet i och för sig skulle kunna omhänderhas av en tjänsteman i lägre lönegrad, tager formen av ett i vanlig ordning ackrediterat sändebud. Departementschefen har därför ansett sig i stället böra föreslå, att i länder, där en självständig diplomatisk representation anses böra finnas men där beskickningen ledes av en chargé d'affaires, Kungl. Maj:t må kunna, då så befinnes lämpligt, förordna, att denne skall under sin tjänstgöring i vederbörande land erhålla ställning som sändebud. En anordning av denna art förekommer inom vissa andra utrikesförvaltningar, t. ex. Danmarks. Dessa tjänstemän skulle bibehållas vid nuvarande lönegrad och avlöningsförmåner, ortstillägg etc., och anordningen skulle alltså ej medföra ökade kostnader. Därest från riksdagens sida intet är att erinra mot detta förslag, har det alltså synts få ankomma på Kungl. Maj:t att i förekommande fall besluta härom.

Framlagt förslag om inrättande av särskild diplomatisk representation i Uruguay har av kostnadsskäl ansetts i nuvarande läge tills vidare böra anstå. Vad angår frågan om personalförstärkning i Sydamerika i mellangraderna har det synts få ankomma på Kungl. Maj:t att inom ramen för gällande personalstat från fall till fall vid behov vidtaga erforderliga åtgärder.

Indien och Pakistan. Under erinran att från indisk sida under år 1947 sonderingar gjorts rörande upptagande av diplomatiska förbindelser med Sverige har departementschefen förordat, att det får ankomma på Kungl. Maj:t att vid lämplig tidpunkt upptaga dessa förbindelser och därvid tills vidare upprätta en befattning som chargé d'affaires i New Delhi i Indien. För befattningen har synts kunna disponeras en tjänsteman i mellangradsställning. Det har ansetts få ankomma på Kungl. Maj:t att träffa åtgärder härför och i detta syfte företaga erforderlig omflyttning av redan tillgänglig personal. I detta sammanhang har anmälts, att avsikten är att likaledes knyta officiella förbindelser med Pakistan. Med anledning härav hava erforderliga ändringar i beteckningarna under ortstilläggsstaten ansetts böra få vidtagas av Kungl. Maj:t.

Konsulaten i vissa hamnstäder.

Väst Europa. Departementschefen har i anledning av ett av departementets sjöfolkssakkunnige framlagt förslag understrukt angelägenheten av att en lönad generalkonsulsbefattning i Antwerpen med det snaraste in-

rättas. Två möjligheter därtill hava synts föreligga, vilka för närvarande äro föremål för övervägande. Sålunda skulle generalkonsulsbefattningen i Calcutta, som under kriget tills vidare överflyttats till Bombay, kunna temporärt disponeras för ändamålet i samband med upptagande av officiella förbindelser med Indien och Pakistan. Den konsulära representationen i Bombay skulle i så fall tills vidare ordnas genom placering därstädes av en yngre tjänsteman. En andra möjlighet vore att, likaledes tillfälligt, till Antwerpen överflytta generalkonsulsbefattningen i Hamburg. Därest från riksdagens sida intet är att erinra mot en sådan tillfällig omflyttning av nämnda generalkonsulsbefattningar, har det synts få ankomma på Kungl. Maj:t att vid lämplig tidpunkt vidtaga därför erforderliga åtgärder. I detta sammanhang har departementschefen framhållit, att Kungl. Maj:t jämväl i fråga om representationen i Tyskland i övrigt torde böra bemyndigas att i rådande läge träffa sådana provisoriska anstalter, som omständigheterna må påkalla.

Förberörde sjöfolkssakkunnige har framlagt förslag om inrättande av en lönad konsulsbefattning i Marseille. Departementschefen har i anledning härav framhållit, att jämväl i detta avseende behovet av en lönad tjänsteman kunde tillgodoses genom en tillfällig anordning, givetvis också i avvaktan på en slutgiltig lösning av frågan. I samband med den förestående avvecklingen av den tillfälligt inrättade byrå å utrikesdepartementets rättsavdelning, som sedan krigets slut omhänderhar ärenden rörande tysk statsegendom och därmed sammanhängande frågor, skulle nämligen den tjänsteman, ett legationsråd i disponibilitet, som förestår nämnda byrå, kunna frigöras för uppgiften. Därest denne förordnas att tills vidare upprätthålla konsulsbefattningen i Marseille, borde ersättning för kontorskostnader ävensom ortstillägg, vilket syntes böra fastställas under hänsynstagande till de ortstillägg m. m., som utgå till övriga i Frankrike placerade tjänstemän, bestri- das från anslaget till ersättningar åt olönade konsulter.

Departementschefen har vidare föreslagit, att 2 ordinarie kanslistbefattningar inrättas, en i Ca 20 och en i Ca 16, beträffande vilkas placering det synts få ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra. Härutöver skulle enligt framlagt förslag erfordras ytterligare 3 dylika befattningar. Vidkommande dessa har departementschefen ansett frågan kunna temporärt lösas genom anlåtande av anslaget till avlöningar av skrivbiträden vid beskickningar och konsulat.

S y d a m e r i k a. För handläggning av de i Buenos Aires alltmer omfattande sjöfarts- och sjöfolksärendena har det visat sig erforderligt, att det olönade generalkonsulatet därstädes förstärkes. Departementschefen har funnit behovet därav kunna tills vidare tillgodoses genom överflyttning av en kanslistbefattning från beskickningen å samma ort.

Prisutjämningsstillägg. För innevarande budgetår hava för dylika tillägg å diplomatisk och konsulär personal anvisats sammanlagt 600 000 kronor, varav 150 000 kronor å tilläggsstat. Med hänsyn till den fortlöpande pris-

stegringen föreslås att för nästa budgetår anvisas för ändamålet 750 000 kronor.

Vissa tjänstebenämningar m. m. Beträffande personalförteckningen och ortstilläggsstaten föreslås, att den förenkling av tjänstebenämningar, som i fråga om ett flertal befattningar inom statsförvaltningen i enlighet med tjänsteförteckningsakkunnigas förslag vidtagits från och med budgetåret 1945/46, skulle helt genomföras i avseende å den diplomatiska och konsulära personalen utomlands, alltså även beträffande beskickningssekreterare och vicekonsuler. Vad särskilt angår ortstilläggsstaten har generalkonsulsbefattningen i Calcutta ansetts nu böra angivas vara placerad i Bombay.

Utskottet. Utskottet finner med hänsyn till arten av de arbetsuppgifter, som åvila innehavaren av befattningen såsom Sveriges ombud hos Förenta Nationerna, befogat, att denne erhåller sändebuds ställning och därmed förenade ekonomiska förmåner. Utskottet tillstyrker fördenskull, att den nuvarande legationsrådsbefattningen i lönegrad Ca 33 utbytes mot en sändebudsbefattning i lönegrad Co 14.

Enligt departementschefens förslag skulle Kungl. Maj:t äga att i de länder, där en självständig diplomatisk representation anses böra finnas men där beskickningen ledes av en chargé d'affaires, då så befinnes lämpligt, förordna, att denne skall under sin tjänstgöring i vederbörande land erhålla ställning som sändebud. Förslaget, som är förestavat av internationella konvenanssynpunkter och icke medför några ökade kostnader, finner utskottet sig böra tillstyrka.

Vad departementschefen anfört i fråga om upptagandet av diplomatiska förbindelser med Indien och Pakistan har icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Med hänsyn till det budgetära läget är utskottet i likhet med departementschefen icke nu berett tillstyrka framkomna förslag om förstärkning och omorganisation av den konsulära representationen i vissa större hamnstäder i Västeuropa och i Sydamerika. Däremot synas utskottet skäl tala för att i avvaktan på en slutgiltig lösning av detta spörsmål av departementschefen föreslagna provisoriska anstalter vidtagas i syfte att tillgodose behovet av en generalkonsulsbefattning i Antwerpen samt en konsulsbefattning i Marseille ävensom för förstärkning av det olönade generalkonsulatet i Buenos Aires. Vad beträffar generalkonsulsbefattningen i Antwerpen har departementschefen övervägt möjligheterna att temporärt till nämnda plats överflytta antingen generalkonsulsbefattningen i Calcutta, som under kriget tills vidare placerats i Bombay, eller generalkonsulsbefattningen i Hamburg. Det vill förefalla utskottet, som om ur vissa synpunkter förstnämnda alternativ vore att föredraga.

Vidkommande de föreslagna fem kanslistposterna tillstyrker utskottet, att två ordinarie kanslistbefattningar nu inrättas med placering i av departementschefen angivna lönegrader. I fråga om de tre övriga vill utskottet icke

motsätta sig förslaget, att medel för dessas avlöande bestridas av anslaget till avlöningar av skrivbiträden vid beskickningar och konsulat. Utskottet förutsätter emellertid därvid, att ifrågavarande anslagstekniska anordning endast får tillfällig karaktär.

Vad departementschefen i övrigt under förevarande punkt anfört och föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran. Jämväl den verkställda anslagsberäkningen godtogs av utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för beskickningar och konsulat gällande personalförteckningen utbyta en legationsrådsbefattning i lönegrad Ca 33 mot en sändebuds-befattning i lönegrad Co 14 ävensom uppföra ytterligare två befattningar som förste kanslist eller kanslist i lönegrad Ca 20 eller Ca 16;

b) godkänna följande stat för ortstillägg:

Placering.	Stat för ortstillägg.	Kronor.
<i>Sändebud (Co 19, Co 17, Co 14).</i>		
Washington		70 000
London		50 000
Berlin, Paris		40 000
New York: Ständigt ombud hos Förenta Nationerna		38 000
Moskva, Rom, Warszawa, Pretoria, Ottawa		25 000
Bern, Bryssel, Haag, Lissabon, Madrid, Ankara, Buenos Aires, Mexico, Teheran, Canberra		20 000
Helsingfors, Köpenhamn, Oslo, Lima, Rio de Janeiro		18 000
Belgrad, Bukarest, Prag, Kairo, Nanking, Tokio ..		15 000
Reykjavik		7 000
<i>Generalkonsuler (Co 14).</i>		
New York		38 000
Chicago, San Francisco		27 000
London		24 000
Hamburg, Bombay		15 000
<i>Beskickningsråd, handelsråd, konsuler (Ca 33, Ce 33).</i>		
<i>Förste beskickningssekreterare, förste vicekonsuler (Ca 29, Ce 29).</i>		
<i>Beskickningssekreterare, vicekonsuler (Ca 24, Ce 24).</i>		

Placering	K r o n o r						
	Beskickningsråd	Handelsråd	Konsuler	Förste beskickningssekr.	Förste vicekonsuler	Beskickningssekr.	Vicekonsuler
Amerikas Förenta Stater, Canada....	25 000	25 000	22 000	17 000	16 000	15 000	14 000
Indien, Pakistan, Cuba, Venezuela ..	24 000	24 000	21 000	16 000	15 000	14 000	13 000
Storbritannien, Irland, Brittiska dominions och besittningar utom Indien, Pakistan och de amerikanska, Iran, Turkiet	18 000	15 000	15 000	13 000	12 000	11 000	10 000
Syd- och Mellanamerika utom Cuba och Venezuela.....	14 000	14 000	12 000	9 000	8 000	8 000	7 000
Övriga länder utom nedan angivna..	10 000	8 000	8 000	7 000	6 000	6 000	5 000
Danmark, Finland, Norge, Portugal, Frankrike: Rouen	8 000	6 000	6 000	6 000	5 000	5 000	5 000

Förste kanslister, kanslister (Ca 20, Ca 16, Ce 16).

Placering	Kronor	
	A	B
	Ortstillägg enligt kol. A må av Kungl. Maj:t anvisas för högst 12 befattningar i lönegraden Ca 20.	
Generalkonsulatet i New York	11 500	9 500
Amerikas Förenta Stater utom New York, Canada	10 000	8 500
Indien, Pakistan, Cuba, Venezuela	9 500	7 500
Storbritannien, Irland, Brittiska dominions och besittningar utom Indien, Pakistan och de amerikanska, Iran, Turkiet ..	7 000	5 000
Syd- och Mellanamerika utom Cuba och Venezuela	5 000	3 500
Övriga länder utom nedan angivna.....	4 000	2 500
Danmark, Finland, Norge, Portugal, Frankrike: Rouen	3 000	1 500

c) godkänna följande avlöningsstat för diplomatisk och konsulär personal, tjänstgörande utom riket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.	Kronor.
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 832 000
2. Exspektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	85 000

¹ För beskickningsråd i Washington, som är sändebudets ställföreträdare, ävensom handelsråd i Washington utgör ortstillägget 27 000 kronor.

² För konsul vid generalkonsulat utgör ortstillägget 18 000 kronor.

³ Till tjänsteman vid beskickningen i Washington, som handlägger pressärenden, utgår ett särskilt tillägg av 5 000 kronor.

Statsutskottets utlåtande nr 3.

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	192 000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:	Kronor.
a. prisutjämningsstillägg	750 000
b. särskilda förmåner i övrigt, förslagsvis	2 312 000
	<u>3 062 000</u>
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	206 000
	<u>Summa kronor 5 377 000;</u>

d) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Diplomatisk och konsulär personal m. m.* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 5 377 000 kronor.

5:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 18 och 19), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 60 200 kronor, beroende i huvudsak dels på att medel under anslaget beräknats för barnbidrag och förflyttningsbidrag, vilket tidigare icke varit fallet, dels på av tilltagande dyrtid i ett flertal länder föranledda höjda prisutjämnings-tillägg, dels ock på höjning av posten till rörligt tillägg, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för attachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

	Avlöningsstat.	Kronor.
1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	419 000	
2. Särskilda löneförmåner:		Kronor.
a. ortstillägg m. m., förslagsvis	240 000	
b. prisutjämningsstillägg	70 000	310 000
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	50 000	
	<u>Summa kronor 779 000;</u>	

b) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Attachéer* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 779 000 kronor.

6:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6, s. 20 och 21) att
dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för pressattachéer,
dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för pressattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49,

dels ock till Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 298 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 272 800 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att för framtiden pressattachéer förordnas endast för viss tid, förslagsvis tre år, med möjlighet dock för Kungl. Maj:t att förlänga ett förordnande. En tidsbegränsning har syntts ägnad att markera anställningens karaktär och dessutom underlätta pressattachéernas återgång till sin förra verksamhet.

Delposten till ortstillägg har ansetts böra uppräknas för att möjliggöra en mot de stegrade levnadskostnaderna svarande höjning. Då här ifrågasvarande befattningshavare på grund av anställningens karaktär icke åtnjuta de förmåner i form av barnbidrag och förflyttningsbidrag, som jämlikt statens allmänna avlöningsreglemente tillkomma den diplomatiska och konsulara personalen utomlands, har det därjämte syntts departementschefen få ankomma på Kungl. Maj:t att efter prövning i varje särskilt fall avpassa ortstilläggen med hänsyn härtill. Delposten i fråga har för möjliggörande av dessa ökningar föreslagits höjd med 25 000 kronor.

Beträffande anslagsposterna till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal och till rörligt tillägg har föreslagits, att den förra minskas med 5 000 kronor och den senare höjes med 5 200 kronor.

Utskottet. Enligt departementschefens förslag skulle tillsättningsformen för pressattachéer ändras såtillvida, att förordnandet gives viss tidsbegränsad form. Utskottet finner, att en dylik anordning kan vara förenad med vissa fördelar och tillstyrker förslaget i fråga. Den verkställda beräkningen av anslaget liksom vad departementschefen i samband därmed anfört har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för pressattachéer:

Befattning.	Personalförteckning.	Lönegrad.
8 pressattachéer	Ce 29;

b) godkänna följande avlöningsstat för pressattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1948/49:

	Avlöningsstat.	Kronor.
1.	Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t 26 500
2.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	.. 114 000

3. Särskilda löneförmåner:	Kronor.	Kronor.
a. ortstillägg, <i>förslagsvis</i>	134 000	
b. prisutjämningsstillägg	10 000	144 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>		13 500
	Summa kronor 298 000;	

c) till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Pressattachéer* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 298 000 kronor.

7:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, s. 21 och 22) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 2 070 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 520 000 kronor.

Den föreslagna anslagshöjningen har motiverats av stegringen i levnads-kostnaderna i det stora flertalet länder.

De labila förhållanden, som för närvarande råda i världen på det ekonomiska området, göra det, framhåller departementschefen, särdeles vanskligt att genomföra den reform i avlöningssystemet, vilken bebådats i föregående års statsverksproposition under detta anslag och som avser införandet av stat för ortstillägg och avlöningsstat för här ifrågavarande kanslipersonal. Departementschefen har därför förordat, att denna omläggning uppskjutes till en senare tidpunkt.

Utskottet. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts medelsäskande under förevarande punkt.

Vad departementschefen anfört rörande avlöningsförhållandena för här ifrågavarande kanslipersonal föranleder utskottet erinra, att föregående års riksdag uttalade önskvärdheten av att denna personal finge del av de fördelar, som den allmänna löneregleringen beredde motsvarande i Sverige tjänstgörande personal. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t så snart förhållandena det medgiva låter genomföra erforderlig omläggning i avlöningssystemet för personalen i fråga.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Skrivbiträden* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 2 070 000 kronor.

8:o) **Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 22), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning

med 65 000 kronor, beroende på stegringen i levnadskostnaderna i det stora flertalet länder, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöningar vid beskickningar och konsulat: Extra biträden och vaktbetjänte* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 480 000 kronor.

9:o) **Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 22), innebärande en av stegrade omkostnader för hyror och därmed sammanhängande utgifter för kontorslokaler föranledd höjning av anslaget med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kontorskostnadsersättningar åt lönade tjänstemän* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kronor.

10:o) **Ersättningar åt olönade konsulter.** Under hänvisning till vad utskottet i det föregående under punkt 4 anfört i fråga om konsulsbefattningen i Marseille, får utskottet i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 23), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställa,

att riksdagen må till *Ersättningar åt olönade konsulter* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

11:o) **Rese- och flyttningersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 23), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Rese- och flyttningersättningar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

12:o) **Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12, s. 23—25) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Wiberg* väckt motion (II: 358), vari hemställts, att riksdagen måtte till utrikesdepartementets förfogande under budgetåret 1948/49 ställa ett belopp av 20 000 kronor för inköp, i samråd med chefen för nationalmuseum, av konst och konstindustri för utsmyckning av svenska beskickningar.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 450 000 kronor.

Av anslaget i fråga bestridas bland annat kostnaderna för möblering av statens fastigheter i utlandet. Departementschefen har under hänvisning

härtill anmält, att *överintendenten och chefen för nationalmuseum* upptagit frågan om prydan det av beskickningar och konsulat med verk ur statens konstsamlingar. Sedan gammalt har nationalmuseum ställt konstverk till förfogande för nämnda ändamål. De senaste åren hade, enligt vad som framhållits från museets sida, av utlandsrepresentationen ställts ökade krav på museets depositionsverksamhet, men av olika skäl hade föreliggande framställningar icke kunnat tillgodoses på önskvärt sätt. När det gällde äldre konstverk, vore museet med nuvarande resurser icke i stånd att genomföra en önskvärd upprustning. Det vore emellertid framför allt angeläget att tillgodose behovet av modern konst, vilken för närvarande knappast alls funnes representerad i ifrågavarande depositioner. Från museets sida föreslås därför, att en särskild kollektion av det bästa i den levande svenska konsten inköptes för att fördelas mellan lämpliga beskickningar och konsulat. En uppskattning av det härför erforderliga medelsbehovet vore svår att företaga. För tillgodoseende av det mer trängande behovet räknade museet med att medel vore erforderliga dels för inspektion genom lämplig sakkunnig person av vissa beskickningar eller omkring 3 000 kronor, dels för inköp av äldre konstverk och porträtt av berömda svenskar till ett årligt belopp av omkring 5 000 kronor, dels ock för inköp av modern svensk konst och konstslöjd med omkring 100 000 kronor, vilken summa kunde fördelas på flera år.

Departementschefen har funnit vad som sålunda anförts beaktansvärt men ansett sig i nuvarande budgetläge icke kunna förorda, att särskilt anslag för ändamålet anvisas å budgeten. En inspektionsresa har under sistlidna budgetår företagits, och utgifterna därför ha guldits med bidrag från anslaget till extra utgifter. För inköp av konstföremål i enlighet med de principer, som föreslagits av museet, syntes departementschefen undantagsvis här ifrågavarande expensanslag få anlitas efter Kungl. Maj:ts medgivande. Någon ökning av förevarande anslag har med anledning härav icke ansetts påkallad.

Utskottet. Den verkställda beräkningen av ifrågavarande anslag har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vad i den föreliggande motionen anförts i fråga om inköp av konstföremål för utsmyckning av svenska beskickningar finner utskottet värt beaktande. Framhållas må emellertid, att departementschefen i nu förevarande sammanhang hemställt om riksdagens bemyndigande för Kungl. Maj:t att för detta ändamål få anlita här ifrågavarande expensanslag, mot vilket förslag utskottet icke har något att erinra. Härigenom torde det i motionen angivna syftet komma att i viss mån bliva tillgodosett, även om särskilt anslag såsom i motionen yrkats icke nu anvisas för dylika inköp. Vid angivna förhållanden anser utskottet sig icke böra tillstyrka motionen i fråga.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

- a) att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Skrivmaterialier m. m. vid beskickningar och konsulat*

för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor;

b) att motionen II: 358 icke må av riksdagen bifallas.

13:o) **Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 25), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Övriga omkostnader vid beskickningar och konsulat* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 315 000 kronor.

Internationella förhandlingar m. m.

14:o) **Särskilda förhandlingar med främmande makter. Tillfälliga representationskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 14 och 15, s. 25), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag oförändrat belopp och beträffande sistnämnda anslag en höjning med 20 000 kronor, vilken höjning i huvudsak föranletts av den ökade omfattningen av handelspolitiska överläggningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Särskilda förhandlingar med främmande makter* ett förslagsanslag av 300 000 kronor;

b) till *Tillfälliga representationskostnader* ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

15:o) **Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 26), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 3 000 kronor.

16:o) **Förenta Nationerna.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, s. 26 och 27) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 2 325 000 kronor.

Sveriges bidrag till Förenta Nationernas budget för år 1947 beräknades till 2 322 270 kronor, utgörande 2.35 % av den i budgeten upptagna sammanlagda inkomstsumman.

För år 1948 har bidragskvoten för Sverige beräknats till 2.04 %.

Utskottet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Förenta Nationerna* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 2 325 000 kronor.

Diverse.

17:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 27) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond* för budgetåret 1948/49 anvisa:

för *Utrikesdepartementets delfond* ett förslagsanslag av 1 265 000 kronor;

för *Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 196 000 kronor.

18:o) **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 27), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare* för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

19:o) **Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslands-svenskar.** Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot den verkställda anslagsberäkningen, får i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 27—29), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställa,

att riksdagen må till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 70 000 kronor.

20:o) **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21, s. 29—39) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 620 000 kronor.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 798 000 kronor.

Bidraget till *Svenska institutet* utgör för innevarande budgetår 455 000 kronor. Institutet har uppskattat utgifterna för nästa budgetår till 1 170 000 kronor. Enskilda bidrag hava beräknats till högst 300 000 kronor. I statsbidrag skulle alltså erfordras 870 000 kronor. Departementschefen har ansett sig icke kunna föreslå högre bidrag än 260 000 kronor, däri icke inräknat det under senare budgetår genom institutet utbetalade statsbidraget till

Svensk-amerikanska nyhetsbyrån. Då sistnämnda belopp uppgår till 223 500 kronor, motsvarar det sålunda tillstyrkta bidraget till institutet en ökning i förhållande till innevarande budgetår med $(260\ 000 + 223\ 500 - 455\ 000 =)$ 28 500 kronor.

Departementschefen har föreslagit, att bidraget till *Svensk-amerikanska nyhetsbyrån* uppföres som en särskild post under upplysningsanslaget och att detsamma bestämmes till 240 000 kronor, innebärande en ökning med 16 500 kronor.

Anslag till *Svenska turisttrafikförbundet* och bidrag till den *svenska rese- och informationsbyrån i New York* hava för nästa budgetår äskats under tionde huvudtiteln.

I fråga om *Svensk-internationella pressbyrån* har departementschefen ansett sig icke böra tillstyrka bidrag av statsmedel för av Sveriges allmänna exportförening föreslagen utvidgning av byråns verksamhet. De allmänna kostnadsökningar, som inträtt, hava däremot synts departementschefen motivera, att bidraget höjes från nu utgående 78 000 kronor till 85 000 kronor.

För *upplysningsverksamheten i övrigt* utgå under innevarande budgetår 17 000 kronor för upplysningsverksamheten i Sydamerika, 3 600 kronor för redigering av visst nyhetsmaterial rörande Sverige samt 3 000 kronor till artikel- och illustrationsmaterial för beskickningar och konsulat, varjämte 10 300 kronor ställts till ministerns för utrikes ärendena förfogande. Departementschefen har för nästa budgetår föreslagit, att förstnämnda tre belopp utgå oförändrade men att posten till ministerns för utrikes ärendena förfogande höjes med 1 100 kronor till 11 400 kronor ävensom att denna delpost sammanföres med de hittillsvarande delposterna för redigering av visst nyhetsmaterial rörande Sverige samt för artikel- och illustrationsmaterial för beskickningar och konsulat till en enda post om 18 000 kronor.

Utskottet. Verkställd granskning av departementschefens beräkningar av de olika posterna under förevarande anslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet, som alltså tillstyrker att medel för ändamålet anvisas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, får — under hänvisning till vad utskottet i sitt denna dag avgivna utlåtande nr 10 anför under anslaget till Bidrag till svenska turisttrafikförbundet — hemställa,

att riksdagen må till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 620 000 kronor.

21:o) *Utländska pressbesök.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 39), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utländska pressbesök* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

22:o) *Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.* Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 23, s. 39 och 40)

att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 45 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Sjöström-Bengtsson* och fru *Lindström* (I: 149) och den andra inom andra kammaren av herr *Lindberg* (II: 258), hemställts, att riksdagen måtte besluta, att anslaget till upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor må sättas till 60 000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen II: 258.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 30 000 kronor.

Anslaget har av Kungl. Maj:t fördelats sålunda, att till Utrikespolitiska institutet anvisats 14 500 kronor, till Föreningen Mellanfolkligt samarbete för fred 8 000 kronor, till Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, svenska sektionen, 3 000 kronor, till Svenska freds- och skiljedomsföreningen 2 200 kronor, till Svenska skolornas fredsförening 1 000 kronor, till Nordiska fredsförbundet 500 kronor, till Utrikespolitiska föreningen i Lund 500 kronor samt till Utrikespolitiska föreningen i Göteborg 300 kronor.

Utrikespolitiska institutet har hemställt om en betydande höjning för nästkommande budgetår av bidraget till dess verksamhet. Såsom motivering har institutet anfört, att det sedan sin tillkomst år 1938 åtnjutit ett årligt bidrag av 45 000 kronor från Rockefeller Foundation i Amerikas Förenade Stater. Sagda stiftelse hade emellertid nyligen meddelat institutet, att det efter utgången av år 1948 ej längre kunde påräkna något bidrag från stiftelsen. Institutet ginge därigenom miste om en avsevärd del av sina inkomster och, om förlusten icke kunde ersättas från annat håll, torde dess verksamhet icke kunna fortsättas. Institutets ansträngningar i syfte att från enskilt håll få så stor del som möjligt av förlusten täckt hade hittills varit resultatlösa, och institutet hemställde därför, att den uppkomna bristen måtte täckas av statsmedel.

Då det, framhåller departementschefen, är ett allmänt intresse att förebygga, att Utrikespolitiska institutet nödgas upphöra med sin verksamhet för spridande inom landet av upplysning i utrikespolitiska frågor, synes det av statsmedel till institutet anvisade beloppet för nästkommande budgetår böra höjas i sådan grad, att institutet kan i allt väsentligt fortsätta sin verksamhet. För att möjliggöra detta har departementschefen förordat, att förevarande anslag höjes med ett belopp av 15 000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär, att förevarande anslag höjes med 15 000 kronor i syfte att därmed möjliggöra för Utrikespolitiska institutet, som efter utgången av år 1948 icke längre lär kunna påräkna ett från Rockefeller Foundation i Amerikas Förenade Stater hittills utbetalt år-

ligt bidrag av 45 000 kronor, att i allt väsentligt kunna fortsätta sin verksamhet. Utskottet anser goda skäl tala för detta förslag och biträder alltså det samma. Någon ytterligare höjning av anslaget på sätt i föreliggande motioner yrkats är utskottet däremot icke berett förordna. Motionerna i fråga avstyrkas alltså. Beträffande användningen av förevarande anslag torde det liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att fördela de anvisade medlen.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 149 och II: 258, till *Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor* för budgetåret 1948/49 anvisa ett anslag av 45 000 kronor.

23:o) **Restitutionsnämnden. Flykttkapitalbyrån. Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 24—26, s. 40—42), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda och sistnämnda anslag minskningar med 28 000 respektive 40 000 kronor och i övrigt oförändrat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Restitutionsnämnden* ett förslagsanslag av 22 000 kronor;

b) till *Flykttkapitalbyrån* ett förslagsanslag av 200 000 kronor;

c) till *Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom* ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

24:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27, s. 42 och 43), vilket i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebär en höjning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1948/49 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

25:o) **Extra utgifter. Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 28 och 29, s. 43), vilka i förhållande till motsvarande anslag för löpande budgetår innebära beträffande förstnämnda anslag oförändrat belopp och i fråga om sistnämnda anslag en minskning med 1 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1948/49 anvisa

a) till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 30 000 kronor;

b) till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* ett förslagsanslag av 2 000 kronor.

Stockholm den 9 mars 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Lindström, Larsson, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Heiding, Gillström, Sundelin, Lundqvist och Ivar Persson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Törnkvist, Skoglund i Doverstorp, Svensson i Grönvik, Ward, Falla, Mårtensson, Wal-lentheim, Thapper, Persson i Vinberg, Persson i Svensköp och Johansson i Mysinge.
